Markedsgjøring av offentlig sektor

Teoretisk bakgrunn

- Principal-agent teori
- Public choice teori
- Kontraktsteori
- Transaksjonskostnadsteori
- Markedssteori

Fordeler med markeder

- Kontroll med opportunisme
- Stimulerer til effektivitet

Ulemper med markeder

- Kan ha høye transaksjonskostnader
- Mindre styringsmuligheter
- Redusert innsyn

Prinsipper for det perfekte marked

1. Mange tilbydere (små)
2. Mange kjøpere (små)
3. Full informasjon (gratis)
4. Ingen transaksjonskostnader
5. Fri markedstilgang

Markeder i offentlig sektor i Norge

Konkurranse med private aktører	● Privatisering ● Kokurranseutsetting
Intern konkurranse	● Bestiller-utfører modeller ● Målestokkonkurranse ● Insentivsystemer
Konkurranse om brukerne	● Fritt forbrukervalg ● Brukerbetaling
Konkurranse om ressurser	● Stykkprisfinansiering ● Målestokkonkurranse

Kan den sterke vektleggingen av markeder føre til at virklighetskonstruksjonen av offentlige ledere og ansatte endres?

→ **Fra å være preget av *altruisme* til å være preget av *egoisme*?**

Dvs at agentteorien oppleves å ha stor deskriptiv kraft.

Hva på virker virklighets-konstruksjonen?

- **Institusjonelle forhold**
- **Legitimering**
- **Internalisering**

Endringer i institusjonelle forhold

- **Regulative mekanismer**
- **Normative mekanismer**
- **Kognitive mekanismer**
- **Emotive mekanismer**

Berører i ulik grad forestillinger om egoisme/altruisme

Legitimiering

Kamp om endringenes legitimitet

- pragmatiske argumenter
- normative argumenter
- kognitive argumenter
- emosjonelle argumenter

Ulike legitimeringsplan

- Språk og begrepsbruk
- Uutviklede teorier
- Klare teorier
- Symbolske universer

Internalisering

Overføring av institusjonelle forhold til den enkeltes subjektive virkelighet

- Blant profesjonene?
- Blant andre grupper av ansatte?
- Blant politikerne?
- Blant innbyggerne?

Kritiske spørsmål

I hvor stor grad er offentlig ansatte preget av altruisme?

I hvor stor grad er prinsipal-agent teorien en god deskripitiv teori?

Hvor viktig er det at offentlig ansatte er preget av altruisme?

"Stewardship" - teorier

Kollektive mål settes høyere enn individuelle, egoistiske mål

Forskjeller mellom "stewardship" og prinsipal-agent teorier

- **Motivasjon**
- **Identifikasjon**
- **Organisasjonstilhørighet**
- **Bruk av makt**
- **Ledelsesfilosofi**
- **Organisasjonskultur**

Hvilken betydning har teori-forutsetninger for ledelsesmessige valg?